

PHONG CÁCH NGÔN NGỮ NGHỆ THUẬT

(Tiếp theo)

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

– Nắm được cách sử dụng phương tiện ngôn ngữ trong phong cách ngôn ngữ nghệ thuật.

– Biết vận dụng kiến thức về phong cách ngôn ngữ nghệ thuật vào việc đọc - hiểu văn bản và làm văn.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

(Xem phần này, bài *Phong cách ngôn ngữ nghệ thuật* ở tiết trước).

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. GV lên lớp theo trình tự các đề mục trong bài ở SGK. Cần lưu ý rằng bài học ít đưa ra các ví dụ để minh hoạ vì đã có phần *Luyện tập* thực hiện công việc đó. Do vậy, GV có thể sử dụng những văn liệu được dẫn ra trong phần *Luyện tập* làm ví dụ để minh hoạ cho nội dung bài học.

2. Gợi ý giải bài tập

Bài tập 1

Yêu cầu HS ghi nhớ cách sử dụng phương tiện ngôn ngữ trong phong cách ngôn ngữ nghệ thuật.

Bài tập 2

Bài tập này dẫn ra ba văn liệu và yêu cầu HS phân tích làm sáng tỏ cách sử dụng phương tiện ngôn ngữ trong phong cách ngôn ngữ nghệ thuật.

– Về bài *Cây chuối* của Nguyễn Trãi cần lưu ý đến cách dùng từ (*bén, gương,...*), về sử dụng biện pháp tu từ ẩn dụ (*tình thú*), nhân hoá (*gió... gương mở*), đảo trật tự (*tình thú một bức*),...

– Về câu văn của Thép Mới, dấu phẩy thứ nhất đặt giữa chủ ngữ và vị ngữ, và tiếng *từ* thường được đọc lướt đã chia câu thành bốn nhịp đều nhau, có tác dụng gợi tả chu trình vận hành của chiếc cối xay lúa, đồng thời gợi lên sự trì trệ, không biến đổi của xã hội nông nghiệp Việt Nam thuở trước. Điều đó chứng tỏ ngữ âm có tác dụng rất quan trọng trong văn bản nghệ thuật.

– Về đoạn thơ của Quang Dũng, năm tiếng thanh trắc trong câu đầu và tất cả các tiếng trong câu cuối đều thanh bằng, có tác dụng gợi tả hình thế của vùng đất mà đoàn quân Tây Tiến đi qua. Cũng cần đặc biệt chú ý cách dùng từ láy (*khúc khuỷu, thăm thẳm, heo hút*), biện pháp tu từ nhân hoá (*súng ngửi trời*),...